

Inhoud trainingsnummer 7:

Checkmate is the game => pagina 2

Partij-analyse => pagina 3

Blunders => pagina 5

Eindspel zwakke paard => pagina 9

} light-versie

Combinaties => pagina 10**Straffe uitspraak van een grootmeester.....**

Als ik wit heb, win ik omdat ik wit heb.

Als ik zwart heb, win ik omdat ik Bogoljubov ben. "

("Bogoljubov" betekent "geliefde van God" in het Russisch en hij was een uitdager van Aljechin om het wereldkampioenschap in 1929 en 1934)

"BONDIG openingsrepertoire voor de witspeler**Openingsrepertoire e4** : Wit speelt (1.e4) + 120 oefendiagrams**Openingsrepertoire d4** : Wit speelt (1.d4) + 120 oefendiagrams

Ik maak zelf een (goede) keuze uit de mogelijke varianten zodat de theoretische leerstof beperkt blijft. Elk boekje zal ongeveer 20 blz "theorie" bevatten en 20 blz "oefendiagrams" die je toelaten de leerstof beter te assimileren. (Totaal is elk boekje dus 40 blz)

Elk boekje kost **10 Euro** en de OPBRENGST gaat naar "noodhulp voor Afrika"

Jan Gooris

schaaktraining.met.jan@gmail.com

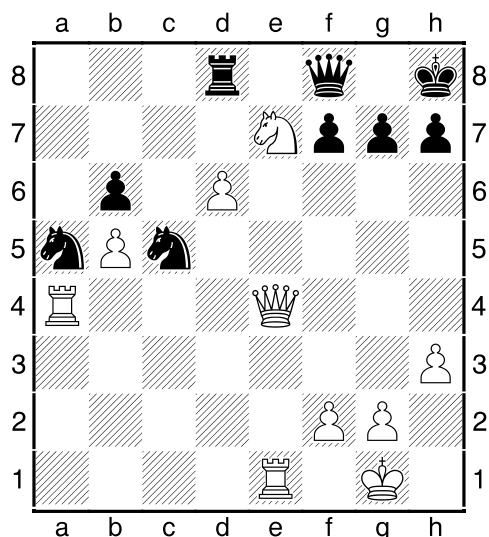
*De trainingsnummers verschijnen in 2012 op:**De 1e en 15e van de maand (dus 2 per maand),**behalve één enkel nummer in juli en augustus (telkens de 1e)*

Checkmate is the game

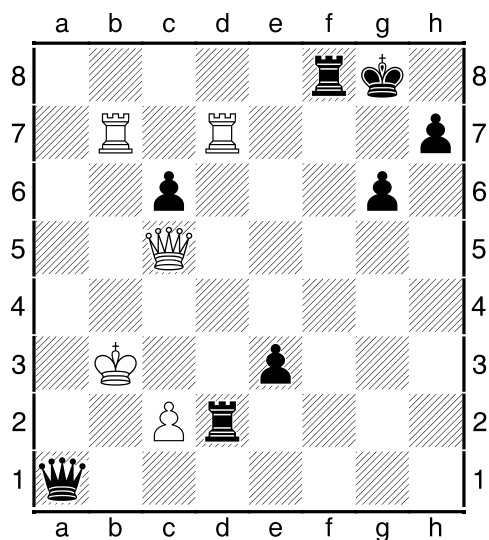
Hieronder 4 niet zo moeilijke oefeningen waar **je mat moet geven**.

Belangrijk i.v.m. de juiste training is dat **je alles berekent tot het einde** en telkens ook de beste verdedigingszetten zoekt die je dan moet counteren. Je mag dus **niet gokken op de eerste zet** en dan de berekening stoppen en denken dat je het gevonden hebt.

Nog een kleine tip **ALTIJD** eerst de schaakzetten bestuderen.

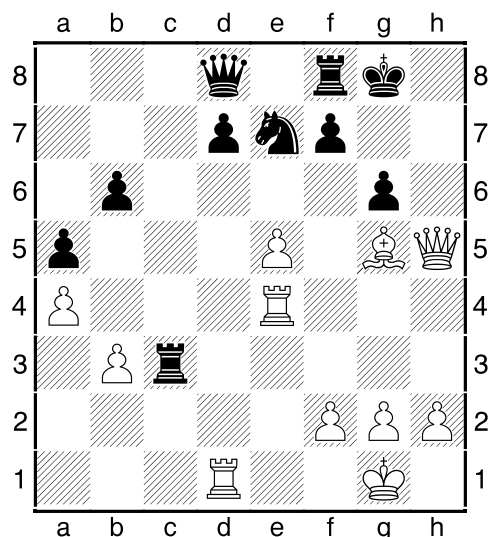
Mat 1:
Wit aan zet ¹

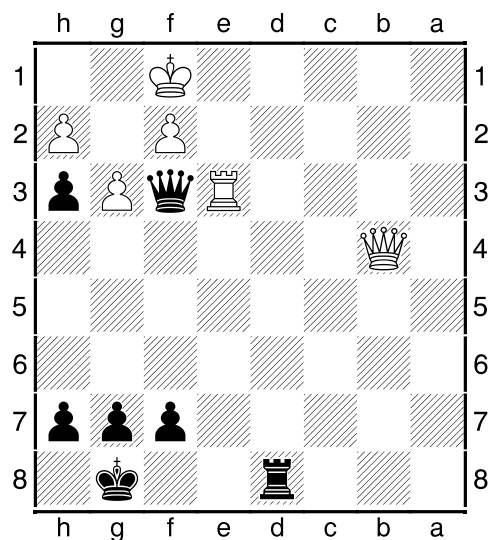
Mat 2:
Wit aan zet verslaat Euwe met ...²

¹ Uit een simultaan in Nederland 1908 van de wereldkampioen Emanuel Lasker tegen Dhr Fortuijn. Met **1.Dxh7+** - KxDh7 2.Th4+ geeft wit mat. Dit type mat draagt trouwens de naam Anastasia mat.

² Uit een partij van 1922. Met **1.DxTf8+** wordt het na 1...-KxDf8 2.Tb8 mat

Mat 3:
Wit aan zet ³

Mat 4:
Zwart aan zet..⁴

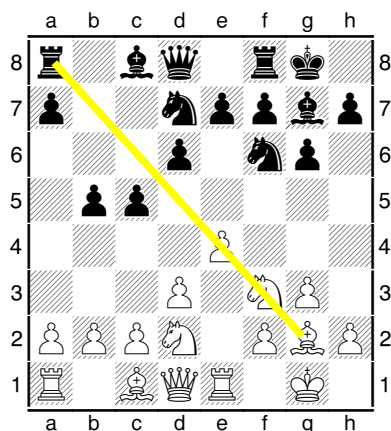
³ Met **1.Dh8+!** - KxDh8 2.Lf6+ - Kg8 3.Th4 is het 4.Th8 mat. Ook **1.Dh7+** - KxDh7 2.Th4+ - Kg8(7) 3.Lf6 en Th8 mat volgt. Fout is daarenetegen 1.Lf6? wegens 1...gxh5 en er kan mat meer volgen.

⁴ Het voor de handliggende 1...-Td1+ is onvoldoende wegens 2.Te1. De juiste aanpak is **1...-Dh1+** 2.Ke2 - Dd1 mat.

Partij-analyse

Elo 1770 - Elo 1350

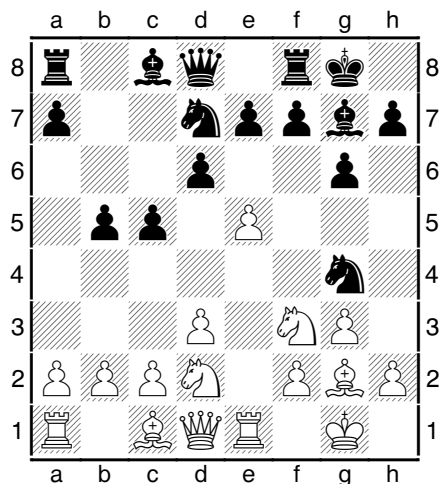
1.Pf3 Pf6 2.g3 g6 3.Lg2 Lg7 4.0-0 d6 5.d3 0-0 6.e4 Pbd7 7.Pbd2 c5 8.Te1 b5 Diagram

Zwart heeft net b5 gespeeld. Dit is een zet met enig risico want nu staat Ta8 in het vizier van Lg2. Veiliger was bijvoorbeeld eerst Tb8 of e5 te spelen (dit blokkeert pion e4). Opmerking: meestal gaan zetten c5 en e5 niet samen omdat je dan een gat laat op d5 dat je niet meer kan afdekken en waar wit graag met een paard op komt. In deze stelling heeft wit zijn paarden echter niet zo slim gezet en kunnen ze pas na grote omweg naar veld d5 huppelen. Dus e5 lijkt me nog net te kunnen als blokkeringszet teneinde nadien b5 te spelen. Thematischer was echter 8...-Tb8 geweest waardoor er geen probleem was met de druk van Lg2.

TE ONTHOUDEN: als wit Lg2 gespeeld heeft moet je b5 voorzichtig voorbereiden zodat Ta8 niet in de problemen komt!

9.e5 Pg4? een uiterst risico-volle zet want ...

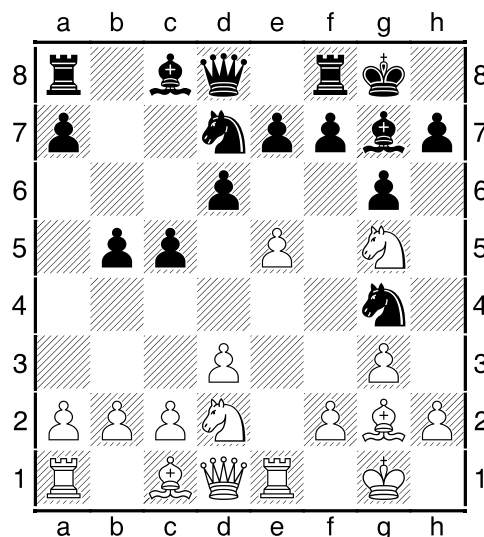
zwart zet een stuk ongedekt.

Er staat nu Ta8 in het vizier van Lg2 en Pg4 in het vizier van Dd1.

Hoe maakt wit gebruik van deze situatie ?

Wit moet nu gewoon zijn Pf3 wegspeken en beide zwakke punten in je stelling staan aangevallen. Ik wil nog eens benadrukken dat je deze oplossing gemakkelijk kan vinden als je doelgericht naar de zwakke punten in de stelling zoekt en dan probeert er 2 of meer tegelijkertijd aan te vallen.

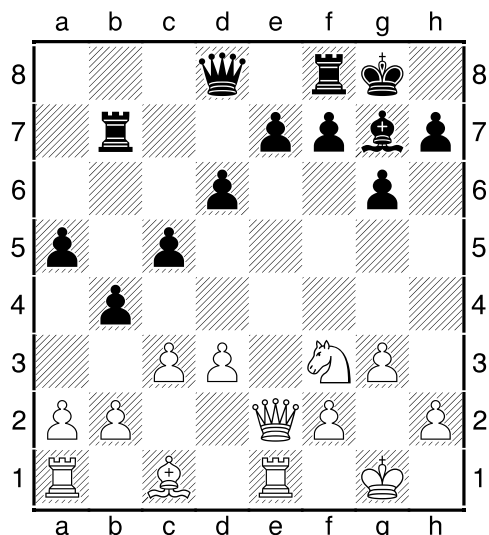
10.Pg5! (dubbelaanval. Ook 10.Ph4 is bijna even goed) Diagram

Zwart aan zet heeft 2 stukken die aangevallen staan (Ta8 en Pg4). Hoe kan hij het beste verdedigen ?

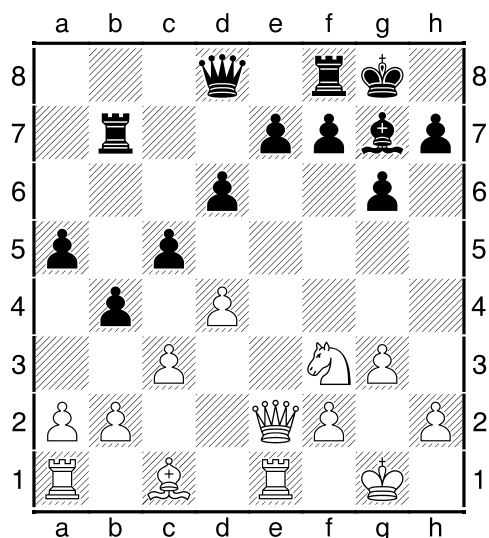
Met **10...-Pb6!** staat Pg4 gedekt en ook Ta8. Zwart verliest dan enkel de kwaliteit (LxTa8) en dat is minder erg dan stukverlies. Bovendien kan je argumenteren dat Lg2 (afgeruild tegen Ta8) een belangrijke verdediger is voor wit en dat zwart nu baas is op de witte diagonalen die zwart toch nog bepaalde aanvalskansen kan geven. (Een optimist zou daar dus enige compensatie in kunnen zien)

10...Tb8? (beter is dus 10...-Pb6!) **11.Dxg4 Pxe5 12.De2 Lb7 13.Lxb7 Txb7 14.Pgf3 a5 15.Pxe5 Lxe5 16.Pf3 Lg7 17.c3 b4!** Diagram

Zwart heeft net b4! gespeeld. Een goede zet want hij verhoogt de druk op pion c3 die reeds door Lg7 in het vizier staat.

TE ONTHOUDEN: Het is beter druk te verhogen op eenzelfde punt dan de druk te verspreiden over meerdere punten. **18.d4** Diagram

Zwart aan zet.

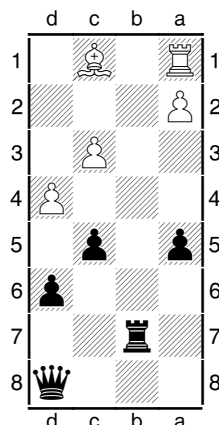
De vraag is hier slaan op c3 of slaan op d4. Wat kies je?

Antwoord:

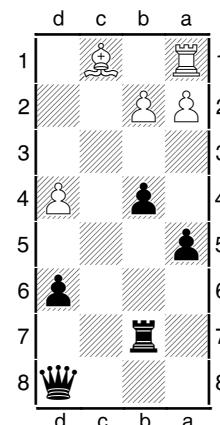
Als je **bxc3** speelt heb je een open b-lijn en staat je Tb7 direct actief.

Met **cxd4** blijft de b-lijn gesloten en heeft wit geen zwakte die je kan aanvallen.

Zie het verschil in pionstructuur in volgende demo-diagrammen

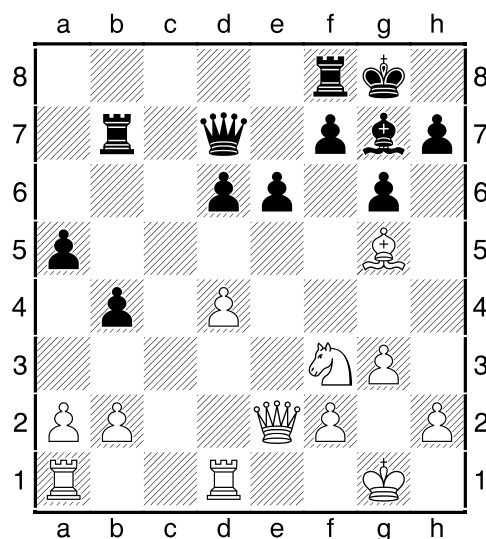

Stelling na
1...-bxc3 2.bxc3

Stelling na
1...-cxd4 2.cxd4

TE ONTHOUDEN: probeer voor actieve lijnen te zorgen voor je eigen stukken (Torens) en probeer je tegenstander op te zadelen met zwakke punten die je dan nadien kan aanvallen **18...cxd4?! (sterker is dus bxc3 omdat je dan ook Tb7 een open-lijn bezorgt) 19.cxd4 e6 20.Lg5 Dd7 21.Ted1** Diagram

Zwart aan zet.

Speel je 21...-d5 of 21...-Tc8 ?

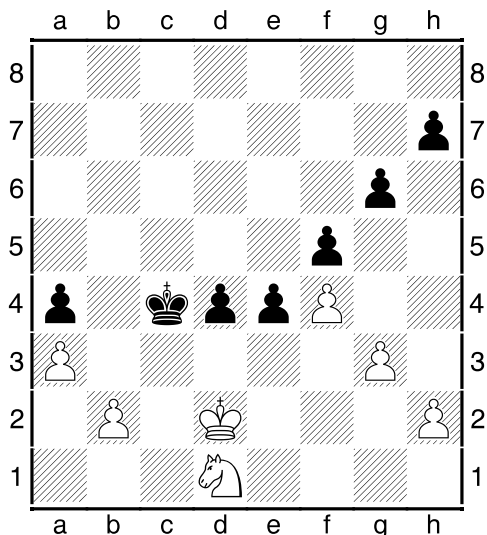
Antwoord:

De zet **21...-d5** is positioneel niet zo sterk. Akkoord, hij zet de pionnen op wit (complementair met Lg7) doch er is nu een gat op e5 dat wit kan uitbuiten met Pf3.

Logischer is **21...-Tc8** (stukken activeren). Als wit ooit zelf d5 zou spelen, speelt zwart e5! en nadien komt pion f7 naar f5 wat zwart een sterk centrum geeft.

21...d5?! 22.Pe5 De8 23.Da6 Da8 24.Dxa8 Txa8 25.Pc6 Kf8 26.Le3 a4 27.Pe5 b3 28.a3

Tc7 29.Tac1 Tac8 30.Txc7 Txc7 31.Tc1 Tc2
 32.Txc2 bxc2 33.Kf1 Ke7 34.Ke2 f6 35.Pc6+
 Kd6 36.Pb4 e5 37.Pxc2 e4 38.Pb4 f5 39.f4
 Lf8 40.Pa6 Kc6 41.Ld2 Kb5 42.Pc7+ Kc4
 43.Lb4 Lg7 44.Lc3 Lxd4 45.Lxd4 Kxd4
 46.Pb5+ Kc4 47.Pc3 d4 48.Pd1 Kb3 49.Kd2
 Kc4 Diagram

Zwart aan zet heeft remisekansen door zijn sterke vrijpionnen en biedt remise....

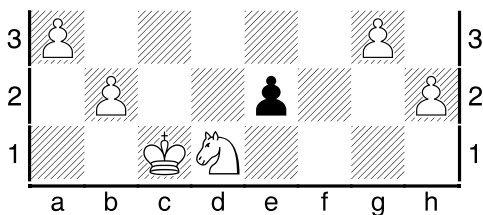
Wit aan zet.

Remise aanpakken of 50.Kc2 spelen ?

Antwoord:

Op 50.Kc2 volgt 50...-e3! en zwart wint want 51...e2! en wit wint een stuk of promoveert!!

Een pion die een paard aanvalt op de laatste rij promoveert of wint het stuk!!

Dit is een eindspelmechanisme dat je best kan

ONTHOUDEN.

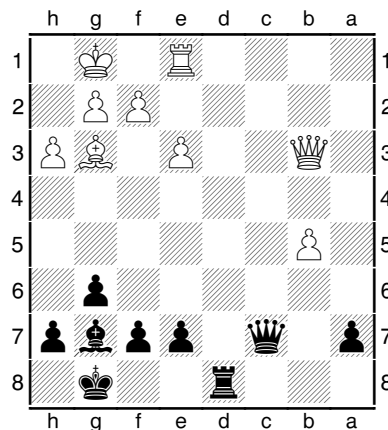
Blunders

Ik heb eens onderzocht hoe je minder blunders maakt. Er bestaan meerdere tips, maar ik heb de belangrijkste hieronder beschreven. Nieuwsgierig ?

Eerst enkele voorbeelden van mezelf :) en van anderen :)

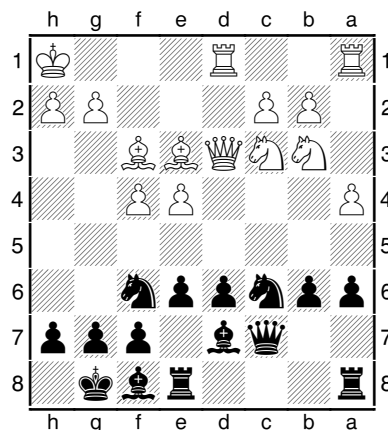
Het eerste dateert van meer dan 30 jaar geleden en ik speelde tegen Samy Rubinstein, de zoon van de grote Akiba Rubinstein (begin 20e eeuw)

De stelling was ongeveer dit

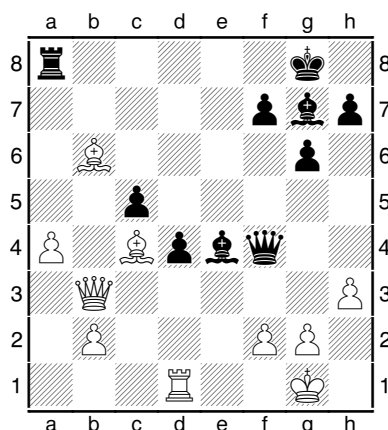
en met zwart speel ik **1....-Dc6??**.

De tranen kwamen in mijn ogen

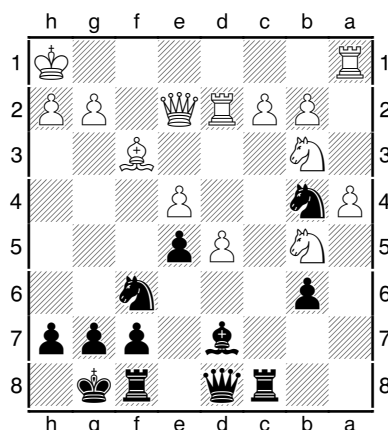

Zwart speelt hier **15....Tac8?**. Een kleine blunder want met 16.Dxa6 wint wit een gratis pion zonder dat zwart enige vorm van compensatie heeft.

Een ander voorbeeld dat me overkwam dateert van enkele weken terug. Ik heb wit en kon op de vorige zet slaan op f7 maar deed dit toen niet.

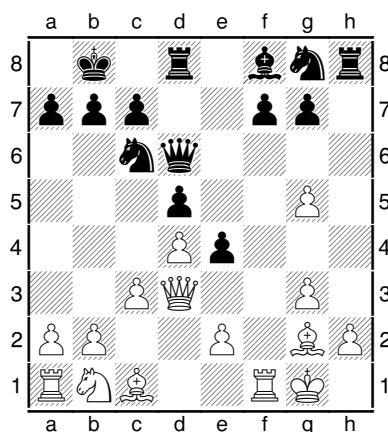

Zwart heeft nu 1...-Df4 gespeeld en ik zag daar enkel aanvallende motieven in en dus speel ik nu wel**2.Lxf7+??** en na 2...-DxLf7 kon ik opgeven.

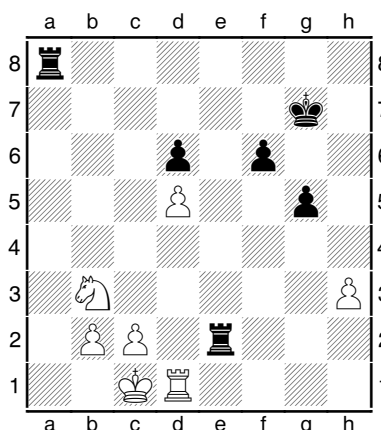

Zwart speelt **22...-Te8?** (een blunder) en kan na 23.Pd6 (met kwaliteitsverlies) inpakken.

Graag sluit ik deze voorbeeldjes af met 2 voorbeelden van GROOTMEESTERS die ik op Internet kon vinden.

Anatoly Karpov (2700 Elo) met wit speelt hier (in een Rapid Blindpartij) 1.Txf7 en kon direct gaan "douchen".

Tiviakov (2600 Elo) speelt hier met wit 1.Pd4? en de zwartspeler kon zijn ogen niet geloven want 1...-Ta1 is pardoes mat.

Als definitie van een blunder: kan je stellen dat een schaakblunder een fout is die je maakt die niet overeenkomt met je speelsterkte en waardoor je op een vrij eenvoudige manier (meestal materiaal) verliest. Je fout is zo "eenvoudig" dat je tegenstander dus geen sterke zet uit zijn mouwen hoeft te toveren om je fout af te straffen.

(Opmerking: Volledigheidshalve moet ik toevoegen dat een blunder ook kan zijn dat je een eenvoudige winst over het hoofd ziet. Dit soort blunder bespreek ik hier niet.)

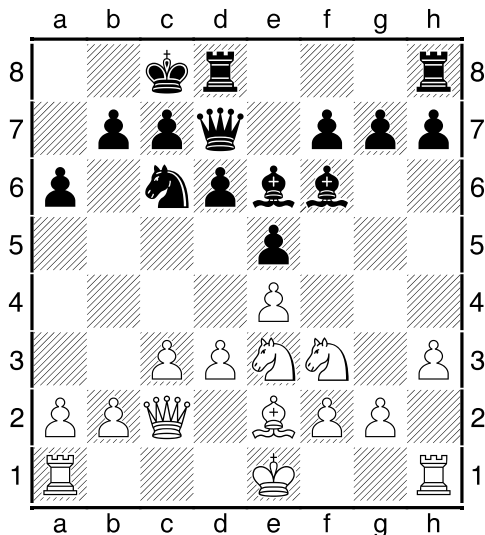
De oorzaken van een blunder zijn mogelijk aan meerdere fenomenen te wijten, zoals vermoeidheid, te lang overwegen welke zet te spelen, geen frisse kijk meer, slechte bordanalyse enz.

Karakteristiek is echter dat men zich niet afvraagt of de tegenstander geen eenvoudige tactische weerlegging heeft op de zet die men in petto heeft. Men speelt dus zijn zet, maar onderzoekt niet vooraf wat de tegenstander daarop zou kunnen antwoorden. Eens de zet gespeeld ziet men trouwens meestal zelf vrij snel dat er een eenvoudige weerlegging is.

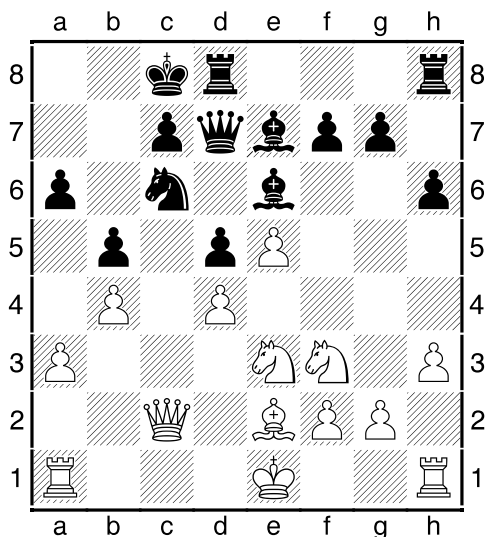
De remedie om minder blunders te maken lijkt dus eenvoudig. Vooraleer je zelf je zet speelt, stel je de vraag of je tegenstander hierop geen eenvoudige tactische weerlegging heeft. Doe daarom in gedachten je zet en bekijk de stelling vanuit het oogpunt van je tegenstander en onderzoek snel de eventuele schaakzetjes, andere dwingende zetten en de nul-verdedigde punten. In 90% van de gevallen zul je zo je blunders vermijden.

Minder blunders maken begint dus bij het **verbeteren van je denkproces**. Je moet dus vooraleer je je eigen zet speelt, nagaan of je tegenstander hierop geen eenvoudige weerlegging heeft.

Goed, tijd voor enkele oefeningen op dit thema. Van gemakkelijk naar moeilijk

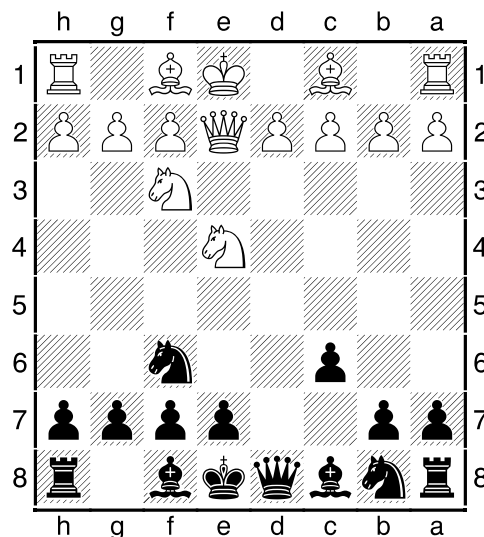
Wit wil zijn invloed in het centrum verhogen en overweegt **13.d4**. Is dit een blunder of niet ?⁵

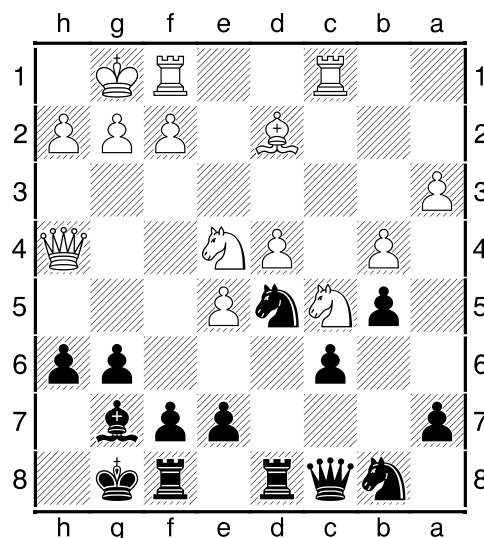
Wit aarzelt tussen 18.Pd2 en 18.0-0 ?
Is één van beide misschien een blunder ?⁶

5 Wit stelde zich blijkbaar niet de vraag wat zwart hierop kon spelen als dwingende (sla)zet. Op 13.d4 kan zwart met 13....exd4 14.cxd4 Pxd4 zuiver een pion winnen.

6 Inderdaad, 18.Pd2 zou een blunder zijn omdat zwart nu gewoon pion d4 kan slaan.

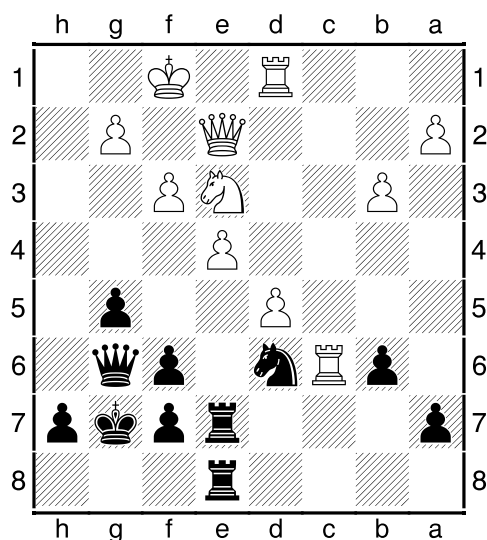
Zwart aan zet wil **6...-Pbd7** spelen.
Een goede zet of niet ?⁷

Zwart aan zet overweegt **23....-Df5**.
Is dit een blunder of niet ?⁸

Het verrassende is dat in de partij zwart dit niet zag !!! en dus pion d4 niet nam.

- 7 Een blunder van de bovenste plank want met 7.Pd6+ geeft wit mat !!
Waarom heeft hij dit niet gezien ? Omdat zwart enkel begaan was met zijn eigen "plan" en vergeten is de schaakzetten te controleren.
- 8 Inderdaad, zwart blundert op een eenvoudige wijze een belangrijke pion weg. Wit zal hierop 24.Lxh6 spelen. Het witte paard op e4 wordt immers afdoende gedekt door zijn collega op c5.

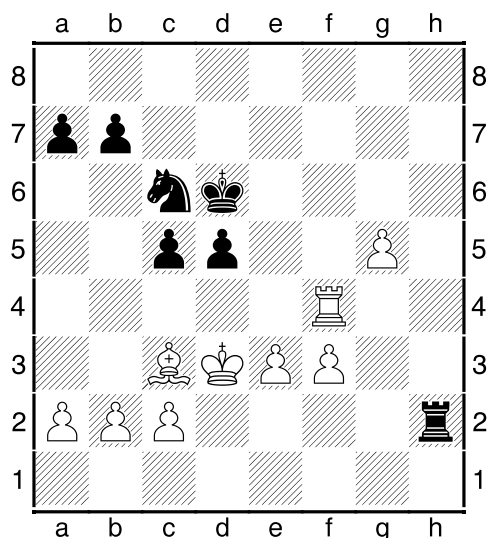

Zwart aan zet overweegt om **27...- f5** te spelen om e4 onder druk te zetten en Pd6 te dekken.

Immers op 28.Pxf5+ volgt 28...-DxPf5!

29.exDf5 - TxDe2 30.TxPd6 - Txa2 met een bevredigende stelling voor zwart.

Is dit een blunder of niet ? ⁹

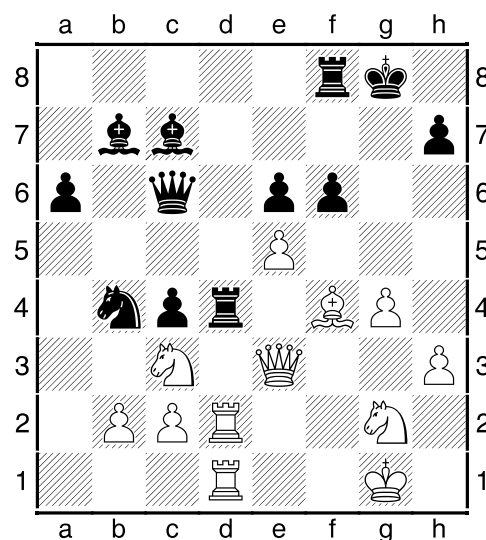

Wit ziet een zwak punt op b7 en speelt 46.Tf7.
Goed of niet ? ¹⁰

9 Ook dit is een blunder, maar minder gemakkelijk te zien. Na 27...f5? volgde er 28.TxPd6 - DxTd6 29.Pf5+ en 1-0.

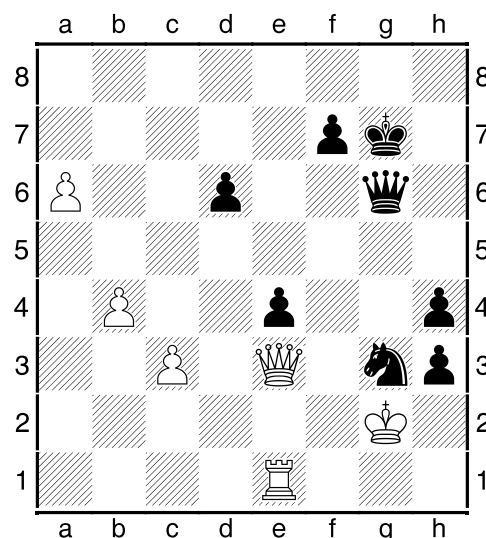
Waarom zag zwart dit niet ? Omdat hij gefocust was op de aanval op het punt e4 en geen oog had voor dwingende zetten (slazetten) van zijn tegenstander.

10 Zwart geeft daarop schaakmat 46...-c4 !!

Wit aan zet. Wat te spelen ?

30.TxD4 of 30.DxD4 of 30.Kh2 ¹¹

Dit is een partij tussen spelers van 2400 Elo
Wat moet wit spelen ? Kxh3 of Kh2 ? ¹²

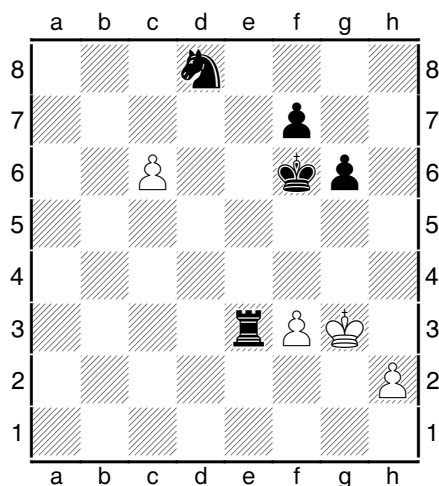
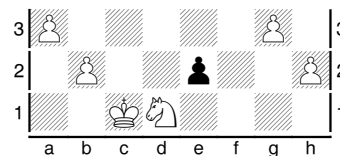
11 Dat 30.TxD4 met 30...-Dxg2 mat loopt heb je hopelijk gezien. Dacht je overigens (net zoals ik) dat ook 30.DxD4 een blunder was wegens 30...-Lb6 ? FOUT want met 31.DxLb6! - DxDb6+ 32.Le3 heeft wit "toren + loper" en de heerschappij over de open d-lijn voldoende compensatie. Uiteraard is 30.Kh2 ook een goede zet die geen risico's neemt.

12 Wit blunderde met Kh2? waarop zwart uitpakte met Pf1+! en dameverlies of mat op g2. Met Kxh3 had wit licht voordeel gehouden.

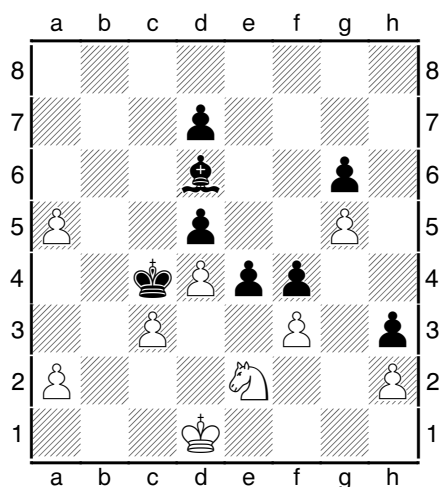
Wit overzag de zet omdat hij zich niet de vraag stelde welke dwingende zetten zwart had.

Eindspel ...het zwakke paard

Zoals in de partij-analyse naar voor gebracht is een paard erg kwetsbaar voor een ver opgerukte vrijpion. Hierbij een 4 tal oefeningen om dit nog eens te trainen.

Wit aan zet promoveert ... Oplossing ¹³

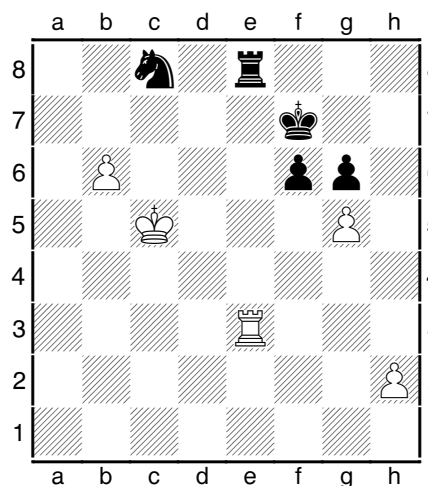

Wat geeft wit de beste kansen 1.fxe4 of 1.a6?
Oplossing ¹⁴

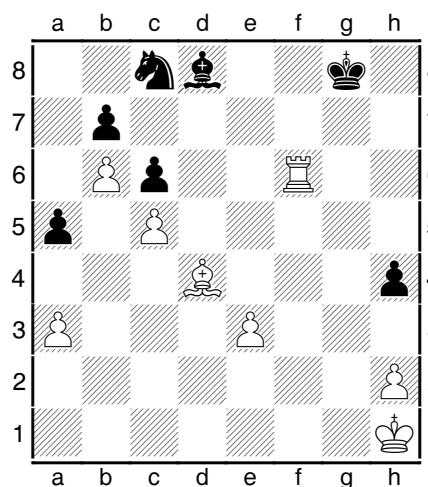
13 Uiteraard eenvoudig maar goed om het eens gezien te hebben. Met **1.c7!** promoveert wit omdat op 1...-Tc3 2.cxd8D+ volgt en op 1...-Td3 2.c8D.

14 Op **1.fxe4** volgt 1...-f3! met (stuk)winst. Immers op **2.Pg3** komt f2! en op **2.Pg3-LxPg3** 3. hxLg3? - h2 en promotie. Op **2.Pc1** komt gewoon 2...-Lxh2 en de h3-pion wint.

Op **1.a6** dreigt wit te promoveren en moet Ld6 snel naar b8 gaan of het is te laat. Dit geeft wit de mogelijkheid om met **2.Pxf4!** een stuk aan te bieden dat zwart natuurlijk niet mag aannemen (anders promoveert pion a6).

Wit aan zet. Oplossing ¹⁵

Wit aan zet. Oplossing ¹⁶

Hoe verder de vrijpion is opgerukt hoe gevaarlijker !

Conclusie: 1.a6! is duidelijk beter dan 1.fxe4

15 Aangezien op 1.b7 bijvoorbeeld 1...-Pe7 of 1...-TxTe3 volgt (met onduidelijk spel) moet wit het anders doen.

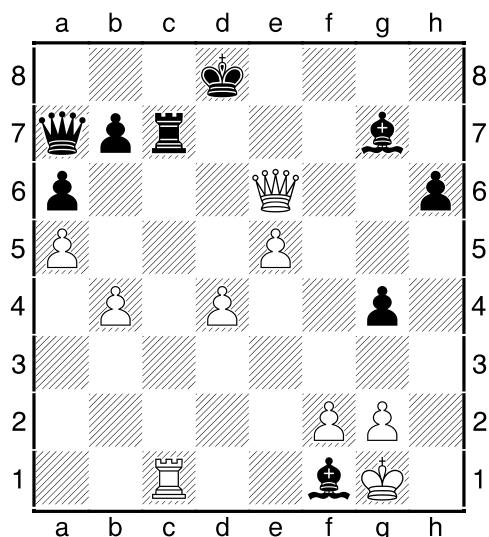
Met **1.TxTe8!** - KxTe8 **2.b7!** promoveert deze pion.

16 Deze komt uit de combinaties Wereldkampioen van vorig jaar (Max Euwe les 10). De oplossing is 1.Txc6! en op 1...-bxc6? volgt 2.b7! met promotie

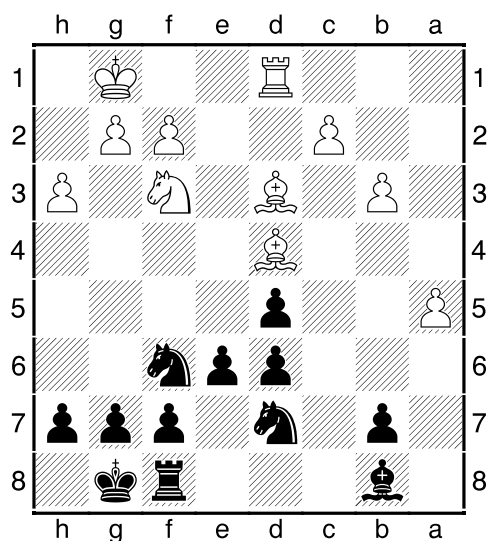
Combinaties

In de reeks combinaties wil ik je tonen hoe ikzelf deze stellingen oplos zodat je dit ook gemakkelijker kan vinden. Ik werk meestal met MOTIEVEN waarna ik doelgericht ga zoeken. Ik nodig je uit om ook op deze wijze de oefeningen aan te pakken, want als je het motief gezien hebt is reeds de helft van de combinatie opgelost.

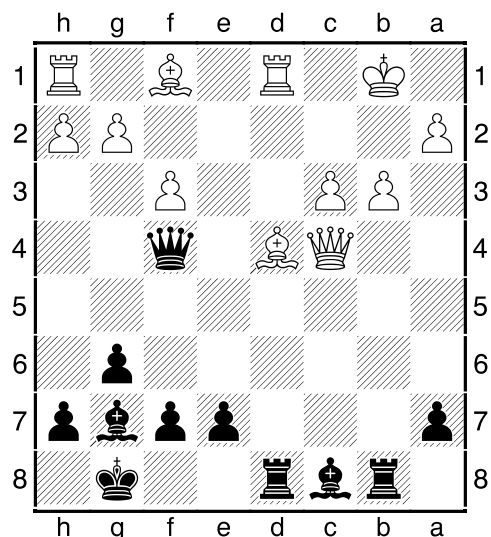
Zoals steeds staan de motieven in de voetnoot, de oplossing achteraan.

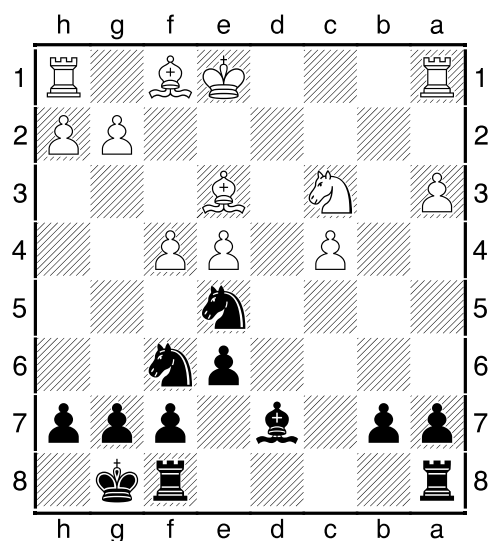
Combi 1: Wit aan zet.
Motief ?¹⁷ Oplossing?

Combi 2: Zwart aan zet.
Motief ?¹⁸ Oplossing?

Combi 3: Zwart aan zet.
Motief ?¹⁹ Oplossing?

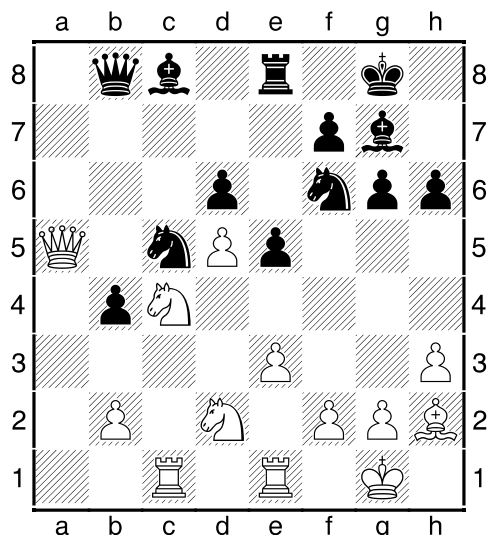
Combi 4: Zwart aan zet.
Motief ?²⁰ Oplossing?

17 Tc7 staat nul-verdedigd maar er zijn ook schaakzetten

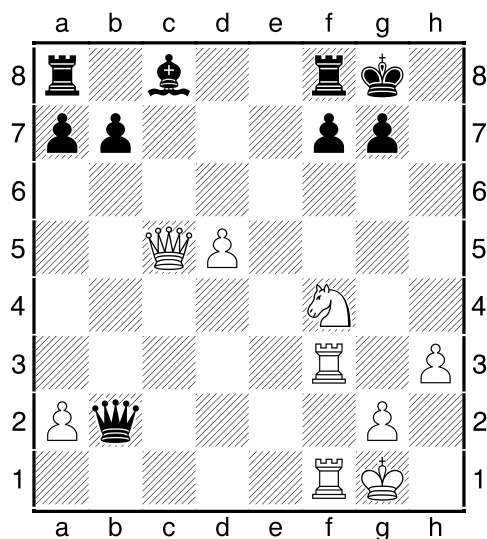
18 Dubbelaanval met de pion

19 Het motief is Td1 die nul-verdedigd staat

20 Ik val in herhaling, maar het motief is weer "nul-verdedigde" punten....

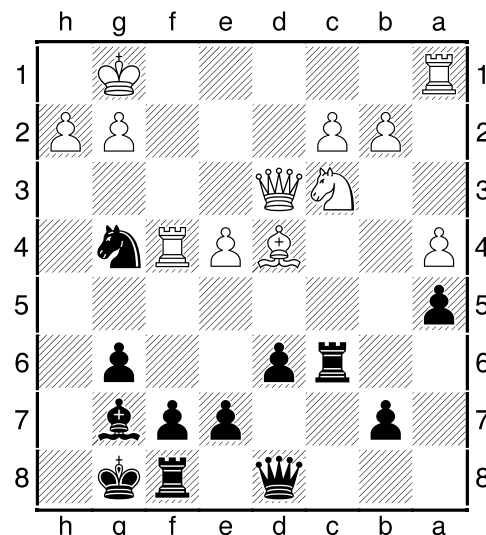
Combi 5: Wit aan zet.
Motief ?²¹ Oplossing ?

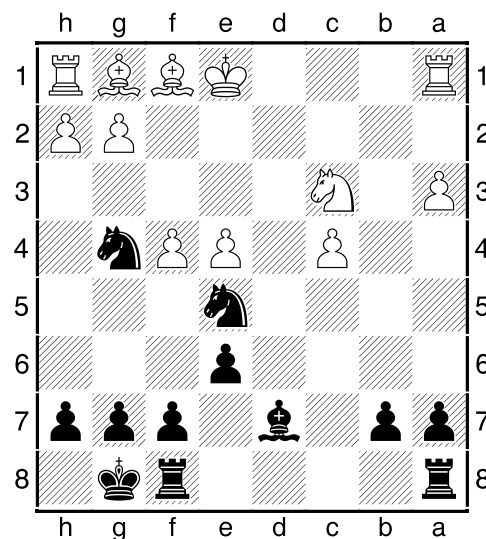
Combi 6: Wit aan zet.
Motief ?²² Oplossing ?

21 De kwetsbare punten bij zwart zijn pion b4 (aangevallen door Da5, verdedigd door Db8), Pc5 (aangevallen door Da5, verdedigd door pion d6), pion d6 (aangevallen door Pc4 en verdedigd door Db8) en pion e5 (aangevallen door Pc4 en Lh2 en verdedigd door pion d6 en Te8 en Db8)

22 Het motief is hier mogelijk niet zo duidelijk alhoewel wit al zijn stukken op de koningsvleugel heeft en zwart daar nauwelijks iets tegenover stelt. De f-lijn is het meest gevisieerd door wit

Combi 7: Zwart aan zet.
Motief ?²³ Oplossing?

Combi 8: Zwart aan zet.
Motief ?²⁴ Oplossing?

23 Wat mij direct opviel was de pionvork 1...-e5 waardoor Tf4 en Ld4 worden aangevallen. Wit kan dan echter ontsnappen met 2.TxPg4. Toch is de pionvork het motief ...

24 De nul-verdedigde punten zijn Pc3 - Ta1 en pionnen c4 en f4....

Antwoorden:

<u>Combi 1 :</u>	Wit wint met <u>1.Dg8+</u> - Kd7 2.DxLg7+ en 3.DxTc7
<u>Combi 2 :</u>	Zwart wint met <u>1...-e5</u> (met tempo) 2.Le3 - e4 en stukwinst
<u>Combi 3 :</u>	De oplossing is <u>1...-e5</u> (een gepend stuk moet je aanvallen) en zwart wint een stuk
<u>Combi 4 :</u>	In deze stelling zijn de witte zwaktes de pion c4 (1 tegen 1) en Pc3 (ongedekt) die we kunnen uitbuiten (de andere "nul-verdedigde" punten zoals Le3 - Ta1 of pion e4 kan zwart niet verzilveren). Met <u>1...-Pxc4!</u> 2.LxPc4 - Tfc8 3.Ld3 -TxPc3 heeft zwart een pion gewonnen.
<u>Combi 5 :</u>	Met <u>1.Pxd6!</u> - DxPd6 2.TxPc5 en pionwinst (op 2.DxPc5?! volgt namelijk 2...-Dxd5 en er is geen pionwinst)
<u>Combi 6 :</u>	Met het verrassende <u>1.Pg6!</u> wit wint ofwel de kwaliteit ofwel pion f7
<u>Combi 7 :</u>	De oplossing is <u>1..-LxLd4+!</u> 2.DxLd4 - e5! en nu kan wit geen TxPg4 spelen want hij moet zijn Dd4 redden. Het resultaat is zuivere torenwinst (zwart wint Tf4).
<u>Combi 8 :</u>	Deze opgave is een valstrik. De stelling trekt zeer goed op opgave 4. De zwakke punten van wit zijn terug pion c4 (nul-verdedigd) en Pc3 (ongedekt). De aanpak 1...-Pxc4 2.LxPc4 - Tfc8 mislukt hier echter omdat wit 3.Le2! speelt en dus een ongedekt stuk van zwart kan aanvallen. Op 3...-TxPc3 volgt immers 4.LxPg4 en wit blijft een stuk voor. TE ONTHOUDEN: het is niet omdat er een motief is, dat er ook een sluitende combinatie is !!